

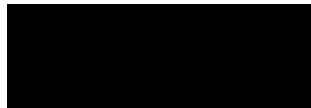

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Departament Innowacji i Rozwoju

DIR-WTC.053.2.2026.DBK
Warszawa, 17 września 2026 r.

Pan

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na petycję w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej mającej na celu systemowe uregulowanie i wdrożenie kompleksowej edukacji cyfrowej na wszystkich etapach kształcenia: w szkołach podstawowych, średnich oraz na uczelniach wyższych uprzejmie wyjaśniam.

Dostosowanie systemu edukacji szkolnej do wyzwań cyfrowego świata jest jednym z priorytetów Ministra Edukacji (ME). Bezpieczne korzystanie z mediów i informacji, przeciwdziałanie dezinformacji oraz znajomość zasad bezpieczeństwa, odpowiedzialnego i bezpiecznego korzystania z zasobów edukacyjnych i urządzeń cyfrowych są kluczowymi zagadnieniami nie tylko dla uczniów, ale również dla nauczycieli i innych pracowników szkoły.

W odpowiedzi na rosnące zagrożenia cyfrowe podejmowane są różnorodne działania, w tym programowe, edukacyjne i szkoleniowe, których celem jest budowanie odporności cyfrowej całych społeczności szkolnych. Ich skuteczność zależy nie tylko od systemowego ujęcia, ale także od możliwości wdrożeniowych na poziomie lokalnym i szkolnym.

W, przyjętej przez Radę Ministrów we wrześniu 2024 r. Polityce Cyfrowej Transformacji Edukacji (PCTE)¹, która ma charakter dokumentu strategicznego, wyznaczającego ramy polityki państwa i działań podejmowanych w obszarze cyfryzacji edukacji w perspektywie krótko, średnio oraz długoterminowej, zagadnieniu cyberbezpieczeństwa poświęcono osobny rozdział - Cyfrowe bezpieczeństwo. Wskazano, w nim, że celem działań w obszarze edukacji jest sprawienie, by użytkownik Internetu rozumiał i krytycznie oceniał różne aspekty mediów i kontekstów medialnych oraz tworzenia komunikacji w różnych kontekstach, świadomie korzystał np. z komunikatorów, platform elektronicznych, portali społecznościowych oraz miał świadomość zagrożeń związanych z dostępem do określonych treści, a także ochroną danych osobowych, w tym wizerunku.

Wśród wskazanych w PCTE działań do zrealizowania w obszarze cyfrowego bezpieczeństwa można wymienić:

1. Wspieranie nauczania o edukacji medialnej, higienie cyfrowej i cyberbezpieczeństwie.
2. Opracowanie wytycznych dla nauczycieli i ram kompetencji uczniów w zakresie cyberbezpieczeństwa i higieny cyfrowej.
3. Opracowanie zasad systematycznego przeprowadzenia szkoleń dla nauczycieli i rodziców w zakresie cyberbezpieczeństwa.

¹ Uchwała nr 98 Rady Ministrów w sprawie przyjęcia polityki publicznej pod nazwą „Polityka Cyfrowej Transformacji Edukacji” z dnia 12 września 2024 r. (M.P. z 2024 r. poz. 812).

Celem zaproponowanych w PTCE działań jest podniesienie świadomości, wiedzy i umiejętności całej społeczności szkolnej w zakresie szeroko rozumianego cyberbezpieczeństwa.

Bezpieczeństwo w sieci, w mediach społecznościowych oraz edukacja medialna są stałymi i integralnymi elementami kształcenia ogólnego na każdym etapie edukacyjnym. Obowiązkowe cele kształcenia i treści nauczania, określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego², są realizowane w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych w sposób dostosowany do wieku, możliwości oraz potrzeb uczniów.

Treści zawarte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie bezpieczeństwa cyfrowego i edukacji medialnej są obecne w edukacji wczesnoszkolnej, na języku polskim i przede wszystkim na informatyce, edukacji zdrowotnej, edukacji obywatelskiej oraz edukacji dla bezpieczeństwa, a także już na etapie wychowania przedszkolnego.

Od 1 września 2026 r. będzie obowiązywać nowa podstawa programowa wychowania przedszkolnego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego, która mówi m.in., że przedszkole zapewnia warunki do zdobywania i doskonalenia kompetencji niezbędnych m.in. do przygotowania się do funkcjonowania w społeczeństwie cyfrowym:

- dzieci nie są świadome zagrożeń, jakie niesie ze sobą korzystanie z nowych technologii, w tym z Internetu – dlatego w przedszkolu dzieci nie korzystają indywidualnie i samodzielnie z urządzeń ekranowych (z wyjątkiem dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, które korzystają z racjonalnych usprawnień polegających na zastosowaniu takich urządzeń), a nauczyciel do celów dydaktycznych korzysta z nich tylko w niezbędnym zakresie, z zachowaniem ważnej dla prawidłowego rozwoju dziecka higieny cyfrowej; w przygotowaniu dzieci do bezpiecznego funkcjonowania w społeczeństwie cyfrowym aktywny udział muszą brać rodzice.

Na lekcjach języka polskiego uczniowie m. in. kształcą umiejętności rozumienia roli mediów oraz ich wpływu na zachowania i postawy ludzi, a także krytycznego odbioru przekazów medialnych, świadomego korzystania z nich oraz rozpoznawania manipulacji językowej, dezinformacji. Warunki i sposób realizacji tego przedmiotu wyraźnie podkreślają, że edukacja polonistyczna ma przygotować młodych ludzi do świadomego odbioru, krytycznej analizy i przetwarzania przekazów i komunikatów medialnych. Uczniowie powinni także rozumieć znaczenie i rolę mediów we współczesnym świecie, a także świadomie z nich korzystać.

Informatyka to przedmiot, który pozwala rozwijać kompetencje społeczne uczniów, czyli m.in. poznawać zagrożenia związane z powszechnym dostępem do technologii oraz do informacji, potrafić ocenić krytycznie informacje i ich źródła, pod względem rzetelności i wiarygodności w odniesieniu do rzeczywistych sytuacji oraz docenić znaczenie otwartych zasobów w sieci i korzystać z nich we właściwy sposób. Uczeń dowiaduje się jak bezpiecznie budować swój wizerunek w przestrzeni medialnej. Dowiaduje się jak postępować zgodnie z zasadami netykiety oraz regulacjami prawnymi dotyczącymi: ochrony danych osobowych,

² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356 z późn.zm.);

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2018 r. poz. 467 z późn.zm.);

Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 11 marca 2026 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym (Dz.U. z 2026 r. poz. 378)

ochrony informacji czy prawa autorskiego i ochrony własności intelektualnej w dostępie do informacji i jest świadomy konsekwencji łamania tych zasad. Ponadto respektuje obowiązujące prawo i normy etyczne dotyczące korzystania i rozpowszechniania oprogramowania komputerowego, aplikacji cudzych i własnych oraz dokumentów elektronicznych. Stosuje dobre praktyki w zakresie ochrony informacji wrażliwych (np. hasła, pin).

Jednocześnie podczas zajęć z informatyki uczniowie zdobywają praktyczne umiejętności z zakresu programowania i podstaw programowania, rozwijają myślenie algorytmiczne oraz umiejętność rozwiązywania problemów z wykorzystaniem technologii cyfrowych. Uczą się także sprawnego i świadomego korzystania z e-usług oraz narzędzi cyfrowych wykorzystywanych w życiu codziennym, edukacji i przyszłej pracy, a także tworzenia i edytowania dokumentów, prezentacji, arkuszy kalkulacyjnych oraz innych zasobów cyfrowych. Dzięki temu przygotowują się do świadomego, odpowiedzialnego i efektywnego funkcjonowania w społeczeństwie cyfrowym.

Nowy przedmiot – edukacja zdrowotna, realizowany w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych od 1 września 2025 r. jako przedmiot nieobowiązkowy, a od 1 września 2026 r. jako obowiązkowy, umożliwia uczniom uzyskanie i rozwijanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych pozwalających na trafne rozpoznanie potrzeb zdrowotnych własnych i otoczenia oraz podejmowanie odpowiednich działań profilaktycznych czy naprawczych.

Treści zawarte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie nowego przedmiotu edukacja zdrowotna mają pełnić rolę prewencyjną, szczególnie w przypadku przewidywanego możliwego pojawienia się u dzieci i młodzieży zachowań ryzykownych. Dział X dla szkół podstawowych oraz dział IX dla szkół ponadpodstawowych w całości poświęcony jest Internetowi i profilaktyce uzależnień. Uczy m.in.: przestrzegania zasad higieny cyfrowej; omawia: zagrożenia wynikające z niewłaściwego używania technologii informacyjno-komunikacyjnych, w tym, cyberprzemoc, hejt, mowę nienawiści, patostreaming, uzależnienie od gier i Internetu, niebezpieczne kontakty w sieci np.: uwodzenie w sieci; korzyści i zagrożenia związane z AI; zagrożenia związane z zażywaniem substancji psychoaktywnych oraz sposoby reagowania w sytuacjach występowania zagrożeń z korzystaniem z Internetu i substancji psychoaktywnych i ochronę prywatności, dezinformację, uzależnienia.

W ramach realizowanego od 1 września 2025 r. w szkołach ponadpodstawowych, nowego przedmiotu edukacja obywatelska uczniowie w ramach wymagań szczegółowych wyjaśniają wpływ mediów tradycyjnych i społecznościowych na przekonania i postawy opinii publicznej oraz funkcjonowanie społeczeństwa, państwa i demokracji oraz wyjaśniają zagrożenia związane z upowszechnianiem niesprawdzonych informacji.

Na przedmiocie edukacja dla bezpieczeństwa omawiane są treści dotyczące cyberbezpieczeństwa w wymiarze wojskowym. Uczeń poznaje istotę cyberbezpieczeństwa, cyberprzestępstwa, w tym cyberprzestępstwa militarne. Uczniowie są zachęceni do poszerzania wiedzy w tym zakresie. W szkole ponadpodstawowej uczniowie poznają znaczenie cyberprzemocy, poznają procedury postępowania w przypadku jej wystąpienia, wskazują niewłaściwe zachowania dotyczące cyberprzemocy i wiedzą, jaka powinna być na nie właściwa reakcja. Poznają znaczenie cyberzagrożeń w wymiarze cywilnym i potrafią je rozpoznać oraz znają procedury postępowania w przypadku ich wystąpienia.

Obecnie w Instytucie Badań Edukacyjnych - Państwowym Instytucie Badawczym trwają również prace eksperckie nad przygotowaniem projektu nowej podstawy programowej dla szkół ponadpodstawowych.

Każda szkoła realizuje również program wychowawczo-profilaktyczny, który obejmuje treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów oraz treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców. Jeżeli w szkole występuje konieczność modyfikacji działań profilaktycznych np. w zakresie cyberbezpieczeństwa, wtedy szkoła ma możliwość modyfikacji programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły o treści i działania wychowawcze skierowane do uczniów i działania profilaktyczne skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców, w zależności od wyników przeprowadzonej diagnozy potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka³. Celem realizacji programu jest kształtowanie właściwych postaw uczniów i przyjaznego klimatu szkoły. Działania skierowane do uczniów powinny kształtować zasady współżycia społecznego, tolerancji, w szczególności poszanowanie godności drugiego człowieka oraz przestrzeganie praw ucznia. Program wychowawczo-profilaktyczny uchwała rada rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną. W związku z tym rodzice mają istotny wpływ na działania wychowawczo-profilaktyczne realizowane w szkole oraz na inne programy, projekty, przedsięwzięcia, inicjatywy.

Szkoły mają obowiązek przestrzegania praw człowieka oraz upowszechniania wiedzy o tych prawach. Ponadto zadaniem szkół jest także dbanie o dobre relacje między uczniami oraz wskazywanie młodzieży sposobów przeciwstawiania się przejawom nietolerancji i dyskryminacji również poprzez korzystanie z narzędzi cyfrowych.

Ponadto każdego roku ustalane kierunki polityki oświatowej, wyraźnie wskazują na potrzebę promowania higieny cyfrowej i odpowiedzialnego korzystania z technologii oraz rozwijanie krytycznego myślenia i odporności na dezinformację. W przypadku placówek doskonalenia nauczycieli oznacza to konieczność uwzględniania tej tematyki w ofercie doskonalenia zawodowego.

Jednocześnie w ramach szkoleń dla nauczycieli realizowanych ze środków europejskich zarówno Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) jak i Funduszy Europejskich na rzecz Rozwoju Społecznego (FERS) realizowane są szkolenia z umiejętności cyfrowych. Do 2029 r. planowane jest przeszkolenie ponad 100 tys. nauczycieli z umiejętności cyfrowych o różnym stopniu zaawansowania. Szkolenia te oparte są na standardach kompetencji cyfrowych nauczycieli wypracowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, obejmujących m. in. kwestie związane z przepisami prawa, ochroną danych osobowych i zasadami bezpieczeństwa dotyczącymi korzystania z zasobów dostępnych w sieci czy korzystania z mediów i informacji.

Z poważaniem

Tomasz Kulasa
Dyrektor
/ – podpisano cyfrowo/

³ art. 26 ustawy - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 820, z późn. zm.)